

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Năm, ngày 06/11/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 245

CHÚNG SANH HỮU TÌNH, VÔ TÌNH ĐỀU CÓ DUYÊN VỚI CHÚNG TA

Tất cả mọi sự, mọi việc, mọi vật ở thế gian đều có duyên với chúng ta vậy chúng ta phải dùng tâm thái gì để đối đãi? Hay chúng ta dùng tâm thái gì để đối đãi với đại tự nhiên, thiên địa quỷ thần, với tất cả mọi người? Phật pháp chú trọng đến nhân quả, nếu chúng ta dùng tâm thái tốt để đối đãi thì đại tự nhiên, thiên địa quỷ thần, tất cả mọi người cũng sẽ dùng trạng thái tốt để đối đãi với chúng ta. Năm nay, thiên tai, mưa bão diễn ra nhiều nên rất nhiều người phải sống trong khổ đau. Nguyên nhân dẫn đến thiên tai, mưa bão đều do con người. Chúng sanh hữu tình, chúng sanh vô tình đều có duyên với chúng ta nên chúng ta phải dùng tâm thái tốt để đối đãi thì chúng ta sẽ nhận được kết quả tốt. Nếu chúng ta xem thường, chỉ nghĩ đến lợi ích của riêng mình quên đi những chúng sanh khác thì sẽ phải nhận hậu quả.

Hòa Thượng nói: “**Cảnh duyên không tốt xấu, tốt xấu do tâm ta**”. Cảnh duyên đều do tâm con người tạo ra. Chúng ta có niệm “*tự tư tự lợi*”, “*danh vọng lợi dưỡng*”, ý niệm hưởng thụ “*năm dục sáu trần*” nên chúng ta muốn khống chế, chiếm hữu. Con người chặt phá rừng quá nhiều nên không còn cây để giữ đất, mưa lâu ngày sẽ dẫn đến sạt lở. Thiên nhiên tự cân bằng, hài hòa nơi nào cần hình thành hồ thì sẽ tạo thành hồ để trữ đủ nước cung cấp nước cho hoàn cảnh sống ở nơi đó. Ở các cao nguyên, không có sông nhưng có ao, hồ để cung cấp đủ nước cho các sinh vật, tự cân bằng. Chúng ta tự tư ích kỷ, muốn chiếm hữu nên chúng ta tàn phá thiên nhiên. Đối với con người thì chúng ta phải dùng tâm thái hài hòa, bình đẳng đối đãi, cùng tồn tại, cùng phát triển. Người thế gian nói, trong mối quan hệ người với người thì đôi bên phải cùng có lợi; chúng ta là người học Phật, chúng ta sẵn sàng nhường, sẵn sàng hy sinh phụng hiến cho mọi người.

Hòa Thượng nói: **“Đối với mọi người thì chúng ta phải giải oan, oan gia phải nên giải không nên kết, không nên tạo sự mâu thuẫn để tạo thành oan gia. Chúng ta là người học Phật, chẳng những oan gia phải hóa giải mà ân cũng phải hóa giải”**. Nếu chúng ta không cẩn trọng thì ân liền sẽ biến thành oan gia. Ân nghĩa, tình nghĩa, đạo nghĩa là giả, không phải là thật. Tâm con người vốn dĩ không thật nên những ân tình, ân nghĩa đạo nghĩa cũng là giả. Nhà Phật nói: **“Tâm tròn đầy thì pháp tròn đầy”**. Nếu tâm chúng ta thuần tịnh, thuần thiện thì mọi thứ ở trong tâm sẽ trở nên thuần tịnh, thuần thiện. Nếu tâm chúng ta không thuần tịnh, thuần thiện thì cho dù pháp thuần tịnh, thuần thiện thì tâm chúng ta cũng khiến chúng trở nên không thuần tịnh, thuần thiện.

Hòa Thượng nói: **“Cho nên chúng ta cũng đừng nên cho rằng, ân ái là một việc tốt. Các vị thử quán sát xem, tất cả những oan gia đối đầu không phải bắt đầu từ ân ái hay sao!”**. Chúng ta không kết oan gia nhưng cũng nên hóa giải ân nghĩa, tình nghĩa. Nếu ân quá nặng, chúng ta quá chấp trước thì cũng có thể trở thành thù. Thí dụ, chúng ta đối xử với một người rất tốt nhưng họ vong ân bội nghĩa thì chúng ta sẽ oán trách họ. Hòa Thượng dạy chúng ta: **“Việc tốt cần làm, nên làm không công, không đức”**. Chúng ta làm không phải vì ân nghĩa, tình nghĩa, phước báu thì chúng ta sẽ không dính mắc, vướng bận.

Hòa Thượng nói: **“Cảm tình là mê, nó cũng biến hóa rất vô thường cho nên tất cả những tình kết đều phải dùng trí tuệ để hóa giải”**. Nếu chúng ta không tu học nghiêm túc, không có trí tuệ thì chúng ta sẽ không nhận ra rằng khổ đau đều do làm chấp, xem giả thành thật. Chúng ta phải dùng trí tuệ để nhận biết, nhận biết rồi thì mới có thể hóa giải.

Hòa Thượng nói: **“Trí tuệ có được từ nơi đâu? Từ tâm chân thành. Chân thành là vô tư, nhất định sẽ không có ý niệm chiếm hữu, sẽ không có ý niệm khống chế”**. Chúng ta luôn có ý niệm khống chế, chiếm hữu, chúng ta cho rằng con, học trò, chồng hay vợ phải nghe theo lời của mình.

Hòa Thượng nói: **“Tất cả những ác nghiệp mà chúng ta tạo ra đều là từ mong muốn chiếm hữu, khống chế. Người chân thật có trí tuệ nhất định không có ý niệm khống chế, chiếm hữu, do vậy trong mối quan hệ với mọi người sẽ không tạo ra oán kết”**. Người không có trí tuệ mới có ý niệm khống chế, chiếm hữu, người nhìn thấu sẽ không có những ý niệm này. Chúng ta hiểu rõ đạo lý nên chúng ta không chiếm phần tiện nghi của người mà luôn nhường

phần hơn cho người, nhận phần thiệt thòi về mình. Nhiều người cho rằng mình là người tu học, có công phu, thời khóa nhưng trong mối quan hệ với mọi người luôn chiếm phần hơn. Chúng ta chiếm phần hơn của người thì sẽ tạo thành oan gia. Trong cuộc sống thường ngày, trong đời nhân xử thế tiếp vật vô tình chúng ta cũng đã tạo nên rất nhiều oán kết nên chúng ta không thể không bị chướng ngại. Do vậy, chướng ngại là do chính mình, người khác không vô duyên vô cớ gây chướng ngại cho chúng ta.

Khi qua lại với người, chúng ta đừng có ý niệm không chế, chiếm hữu. Chúng ta tận lực khuyên bảo người nhưng việc có nghe hay không là việc của họ, nếu chúng ta khắc ý thì chúng ta sẽ trở thành oan gia. Tôi quán chiếu thấy chính mình phạm phải việc này rất nhiều, nên tôi ngày càng nâng cao ý niệm “*yếm ly Ta Bà, hân cầu Cực Lạc*”.

Hòa Thượng nói: “***Trong cuộc sống thường ngày, chúng ta phải dùng trí tuệ chân thật để xử lý mọi việc. Trí tuệ chân thật là từ tâm chân thành, thanh tịnh, từ bi lưu xuất ra. Chúng ta dùng tâm này để thiện đãi đối với tất cả chúng sanh hữu tình và chúng sanh vô tình***”. Chúng ta cũng phải dùng tâm chân thành, thanh tịnh, từ bi để đối đãi với chúng sanh vô tình và hữu tình. Chúng sanh vô tình là cỏ cây, hoa lá, tất cả đồ vật...

Hòa Thượng nói: “***Chúng ta phải đem tất cả công đức mà mình tu tích được để hồi hướng cho chúng sanh***”. Chúng ta muốn có công đức, phước báu hồi hướng cho chúng sanh thì chúng ta phải nỗ lực, dũng mãnh một cách đặc biệt. Có những người đến đạo tràng ngồi ngủ gật, tâm vẫn tham cầu nhưng cũng hồi hướng cho chúng sanh. Hòa Thượng từng nói, đây giống như là họ đã ký chi phiếu khống, viết ra những phiếu chi nhưng trong tài khoản ngân hàng thì không có tiền. Hằng ngày, chúng ta khởi tâm động niệm vì chúng sanh thì những ý niệm đó đã tạo ra công đức, phước báu. Nếu chúng ta chuyển thành hành động cụ thể thì sẽ càng có nhiều công đức, phước báu để hồi hướng cho chúng sanh.

Hôm trước, sau khi chúng tôi thu hoạch được hơn 500kg khoai sọ hương, tôi đã gửi về để tặng cho mọi người ở Vinh, Đà Nẵng, Đà Lạt. Chúng tôi đã trồng, chăm sóc những cây khoai sọ hương này từ rất lâu. Chúng ta bắt đầu tu công đức, phước báu từ ý niệm nghĩ đến chúng sanh. Người xưa kể câu chuyện, khi ông Vệ Trọng Đạt mất, ông xuống Địa ngục và gặp Diêm Vương, sau khi

luân tội, Diêm Vương xét đến công đức, phước báu. Khi Diêm Vương nói phước báu của ông còn nhiều hơn những tội ông đã tạo thì ông đã ngạc nhiên, cho rằng mình chưa làm việc thiện gì. Diêm Vương nói, ông đã khởi ý niệm và viết tấu ngăn cản vua xây dựng công trình phải huy động công sức, tiền bạc của người dân ở ba châu phủ. Ông khởi ý niệm vì người lo nghĩ nên cho dù vua không nghe theo lời khuyên của ông nhưng vẫn tạo ra công đức, phước báu.

Hằng ngày, chúng ta rất dễ tạo phước, vậy tại sao chúng ta không tạo? Chúng ta không biết cách thì chúng ta làm theo cách của Phật Bồ Tát, của Cổ Thánh Tiên Hiền của những tấm gương đức hạnh đã làm. Chúng ta làm giáo dục thì chúng ta nhìn theo tấm gương của những vị Thầy đã tận tâm tận lực vì học trò. Hòa Thượng từng dạy: ***“Chúng ta không có trí tuệ của Phật thì mượn nhờ trí tuệ của Phật, chúng ta không có trí tuệ của Bồ Tát thì mượn nhờ trí tuệ của Bồ Tát, không có trí tuệ của Thánh Hiền thì mượn nhờ trí tuệ của Thánh Hiền”***. Chúng ta mượn nhờ trí tuệ của các Ngài bằng cách nghe lời dạy, làm theo. Phật Bồ Tát, Cổ Thánh Tiên Hiền dạy chúng ta làm như thế nào thì chúng ta làm theo y như vậy.

Hòa Thượng nói: ***“Ta và người có những quan hệ rất mật thiết. Ở thế gian, mỗi quan hệ giữa người với người là quan hệ vợ chồng, bạn bè, Cha con, Thầy trò, cấp trên, cấp dưới. Chúng ta phải làm gì để hồi đáp cho những mối quan hệ này? Chúng ta phải tạo ra công đức, phước lành để những người này được hưởng nhờ”***. Ở thế gian chúng ta đều có mỗi quan hệ trong ngũ luân. Hằng ngày, chúng ta chỉ cần khởi ý niệm thiện thì đã hình thành công đức, phước báu. Nhà Phật nói, rất nhiều thân bằng quyến thuộc của chúng ta đang ở trong cõi khổ, rất cần công đức, phước báu từ sự tu hành của chúng ta để được nương nhờ. Chúng ta thường không nhớ đến những chúng sanh này nên chúng ta luôn chìm đắm trong ***“tự tư tự lợi”***, ***“danh vọng lợi dưỡng”***, hưởng thụ ***“năm dục sáu trần”***, ***“tham, sân, si, mạn”***.

Chúng sanh ở hiện tại và ở các tầng không gian khác đều có duyên với chúng ta, chúng ta khởi một ý niệm thiện lành thì họ cũng được nương nhờ. Một ý niệm khởi lên thì châu biến pháp giới. Chúng ta khởi một ý niệm thiện lành bằng tâm chân thành, cung kính, từ bi thì chắc chắn chúng sanh ở tầng không gian khác chân thật có được lợi lạc. Hằng ngày, chúng ta gần những người tự tư ích kỷ, tham, sân, si thì chúng ta sẽ cảm thấy không dễ chịu. Nếu chúng ta gần

người luôn nghĩ về người khác, luôn hy sinh phụng hiến thì chúng ta sẽ cảm thấy rất dễ chịu.

Hòa Thượng nói: **“Chúng ta hãy dùng ý niệm, việc làm thiện lành để hồi hướng cho chúng sanh khắp pháp giới để tất cả chúng sanh cùng được cộng hưởng”**. Nếu những việc làm của chúng ta xuất phát từ tâm chân thành, thanh tịnh, từ bi thì chắc chắn chúng sanh sẽ cảm nhận được.

Hòa Thượng nói: **“Trong tất cả các ý niệm thiện lành thì niệm Phật là ý niệm thiện lành nhất”**. Niệm Phật sẽ giúp tâm chúng ta chân thành, thanh tịnh, từ bi. Tâm chúng ta chân thành, thanh tịnh, từ bi thì sẽ lưu xuất ra rất nhiều việc làm để lợi ích chúng sanh. Có nhiều người hỏi tôi, họ nên làm gì để lợi ích chúng sanh, đây là do họ chưa quay về với tâm chân thành, thanh tịnh, từ bi. Hằng ngày, chúng ta chìm đắm, miên man trong vọng niệm nên chúng ta làm sai mà không hiểu nguyên nhân vì sao. Chúng ta làm việc này chưa xong thì đã chuyển sang làm việc khác nên mọi việc đều dang dở. Đây giống như người thể gian nói: **“Chưa đi mà chạy, chưa nói đã cười”**. Hằng ngày, chúng ta phải định tâm, không để tâm mình bao chao, dao động.

Hòa Thượng nói: **“Nếu chúng ta không khởi được ý niệm thiện lành thì hãy niệm Phật”**. Chúng ta niệm Phật bằng tâm chân thành, thanh tịnh, từ bi thì tự khắc chúng ta sẽ biết cần làm, nên làm gì để lợi ích chúng sanh. Chúng ta thường chìm đắm trong vọng tưởng, phân biệt, chấp trước, những vọng tưởng này đều là tham cầu cho riêng mình nên chúng ta không thể nghĩ ra việc lợi ích chúng sanh. Nếu chúng ta rời xa vọng tưởng, phân biệt, chấp trước thì sẽ nghĩ ra rất nhiều việc lợi ích chúng sanh. Chúng ta làm nhiều việc lợi ích chúng sanh thì mới có công đức, phước báu để hồi hướng cho tất cả chúng sanh hữu tình và vô tình.

Hòa Thượng nói: **“Tâm tham thì dẫn đến nạn về nước, tâm sân hận thì dẫn đến nạn về lửa, lòng người bao chao thì dẫn đến động đất, hằng ngày, chúng ta giữ tâm không khởi lên những cảm xúc này thì chúng ta đã góp phần giúp chúng sanh an ổn”**. Nhiều người không tin việc này nhưng chúng ta khởi lên một niệm sân hận thì năng lượng của ý niệm này sẽ cộng dồn với những mảng năng lượng tiêu cực khác, điều này giống như một giọt nước tràn ly, sẽ dẫn đến thiên tai.

Phật dạy: “**Nhất thiết duy tâm tạo**”. Tất cả đều do tâm chúng ta tạo ra. Những đạo lý này chúng ta không dễ dàng thể hội! Ngày ngày, chúng ta gìn giữ thân tâm, tu tốt ba nghiệp thì chúng ta đã có công đức, phước báu hồi hướng cho chúng sanh khắp các pháp giới. Chúng ta chưa cần làm việc cụ thể mà chỉ cần chúng ta tu tốt ba nghiệp thân, khẩu, ý thì đã làm lợi cho chúng sanh. Tôi rất nhớ lời Hòa Thượng nói: “**Hằng ngày, chúng ta tưởng mình đang độ chúng sanh nhưng chúng ta đừng làm phiền lòng chúng sanh đã là tốt cho chúng sanh rồi!**”. Chúng ta chìm đắm trong “*tự tư tự lợi*”, hưởng thụ “*năm dục sáu trần*”, “*tham, sân, si, mạn*” thì chúng ta đã làm phiền chúng sanh.

Nam Mô A Di Đà Phật

*Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!
Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót.
Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài
liệu học tập Mang lại lợi ích cho mọi người!*